

Retrospectiva David Graells

Un recorregut exhaustiu i temàtic per l'obra del pintor sabadellenc (1910-1992) a tres espais de la ciutat

ANA FERNÁNDEZ ÁLVAREZ / campanadas@telefonica.net

L'exposició retrospectiva dedicada al pintor David Graells i Montull (Sabadell, 9 de març de 1910 - 28 de gener de 1992) em sembla satisfactòriament austera, continguda, justa, severa i sòbria. Mostrada en tres espais: el Museu d'Art, amb el gruix més important de la seva producció; l'Acadèmia de Belles Arts i la Fundació Bosch i Cardellach, llocs dedicats fonamentalment a mostrar l'obra realitzada amb llapis, carbonet, sanguina, ceres i algunes de les seves ingènues incursions en el gravat. Tècniques totes elles que ens ajuden a descobrir l'arquitectura íntima de la seva pintura: un dibuix enèrgic, sòlid i dolgut.

El mètode expositiu emprat forneix, mitjançant l'organització dels tres espais escollits i l'ordenació del material exposat, un tot coherent que posa en escena la totalitat del joc pictòric de l'artista, de tal manera que el muntatge es posa al servei de l'espectador i li permet la correcta comprensió de tota la seva trajectòria creativa.

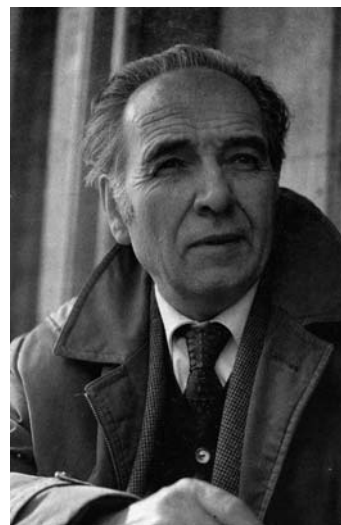
Un dels principals mèrits d'aquesta mostra és que ha estat oportunament concebuda per a contribuir al millor coneixement d'un artista i no per ser un mer esdeveniment d'exhibicionisme visual, tal com darrerament sol succeir als muntatges que es presenten en els espais expositius institucionals i que tenen com a únic objectiu generar inputs d'informació propagandística.

El comissariat de l'exposició ha escollit, a l'hora de mostrar-nos la trajectòria artística de Graells, l'agrupació temàtica: Paisatge, Paisatge urbà, Objecte, Personatges i Fira, deixant de banda el sentit lineal de la cronologia creativa del pintor, malgrat resulta fàcil descobrir la seva evolució estilística, fonamentalment ancorada en la barreja d'un racional postimpressionisme que domestica els paisatges a base de geometria i un subjectiu expressionisme que omple d'atmosferes llangoroses les escenes íntimes i de melangia, a la manera de Max Pechstein, les de caràcter festiu.

A pesar del fluir exclusivament temàtic de l'exposició, també resulta fàcil endevinar les filies pictòriques de David Graells, basades en la poètica racionalitat de Paul Cézanne, el fauvisme expressionista d'Emil Nolde i l'agra duresa d'Ernst Ludwig Kirchner o d'Erich Heckel, entre d'altres.

Aquesta exhaustiva exposició permet ajustar amb precisió l'interès que pot tenir actualment la pintura d'aquest pintor, convencional en l'apartat dedicat al paisatge, tant rural com urbà; interessant en el capítol dedicat a les fires i als interiors amb

personatges i veritablement remarcable, per resultar més original i propi, en aquelles imatges dedicades a les màscares, pallassos o borratxos. És en aquesta darrera pintura, més propera a la d'Otto Dix o Georges Grosz, que a la de Sunyer, Mueller o Cézanne, on Graells resulta més suggeridor i on la seva pintura es torna intel·ligentment esperpèntica, fent que el grotesc esdevingui discurs combatiu a la manera valleinclaniana.

El catàleg de la mostra, com a testimoni definitiu d'aquest esdeveniment artístic, no pren la mateixa volada de l'exposició, ja que resulta massa sintètic i deixa de prestar atenció a aspectes que haurien pogut ser molt interessants, per exemple, tenint en compte que molts artistes que van conèixer Graells encara són vius, no hauria estat de més cercar el seu testimoniatge i deixar-ne constància, així com evidenciar de manera més exhaustiva els paral·lelismes i les divergències entre la pintura de Graells i la d'altres pintors locals. També hagués resultat molt útil reproduir totes les obres exposades i no solament una part.

D'altra banda, els continguts d'anàlisi resulten encertats, fonamentalment els escrits per Rosend Lozano, que fa un estudi molt interessant de la trajectòria creativa de Graells, i per Carmina Graells qui ens descobreix en un escrit —massa breu— la vida del seu pare.

En línies generals, el catàleg, amb una estructura més lineal que la de l'exposició, malgrat que Rosend Lozano també inclogui l'ordenació temàtica en el seu estudi, compaginant-la amb el sentit cronològic creatiu, resulta un complement descriptiu suficient per a conèixer adequadament aquest pescador d'imatges: David Graells i Montull.

Desitgem que continuï aquesta línia expositiva que tant ajuda a conèixer el patrimoni artístic local, però, si és possible, voldríem que aquesta classe d'exposicions es muntessin amb major assiduitat.

Foto: David Graells i Montull (Sabadell, 9 de març de 1910 - 28 de gener de 1992), París, 15 d'abril de 1974.
Arxiu Marc Castells-Montse Vila